

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Koprivnica

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA
NA PODRUČJU KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Koprivnica, studeni 2016.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I POSTUPCI REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA	5
Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama	9
Registri i evidencije	12
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	15
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	27
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA	30
OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE	32

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

Područni ured Koprivnica

KLASA: 041-01/16-10/32

URBROJ: 613-08-16-26

Koprivnica, 7. studenoga 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA
MINERALNIM SIROVINAMA NA PODRUČJU KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Koprivničko-križevačke županije (dalje u tekstu: Županija).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 29. ožujka do 3. studenoga 2016.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije, koje je u nadležnosti Ureda državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji (dalje u tekstu: Ured državne uprave). Prema odredbama Zakona o rudarstvu (Narodne novine 56/13 i 14/14), Ured državne uprave je tijelo nadležno za rudarstvo za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije.

Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama (istraživanje i eksploataciju), naplatu prihoda od naknada za koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, vođenje evidencija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina te sanacija prostora nakon završetka izvođenja rudarskih radova na području Županije od 2013. do 2015.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s donesenim propisima, planovima i unutarnjim procedurama vezanim uz koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina
- ocijeniti prikupljanje podataka o eksploataciji mineralnih sirovina
- ocijeniti dodjelu koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima
- ocijeniti pravilnost obračuna naknade za mineralne sirovine
- ocijeniti provedbu nadzora nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknade za mineralne sirovine te izvršavanjem ugovora o dodjeli koncesija
- ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije, analizirana je zakonska regulativa, podaci iz Prostornog plana Županije, Registra koncesija koji vodi Ministarstvo financija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina na području Županije, sudskog i obrtnog registra o koncesionarima i ovlaštenicima istražnih prostora i eksploatacijskih polja te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju gospodarenje mineralnim sirovinama, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci i provjerena dokumentacija (planovi, rješenja, odluke, ugovori) u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama
- provjereno je prikupljanje podataka i vođenje propisanih registara, zbirki isprava i evidencija
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Ureda državne uprave u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li izrađena rudarsko-geološka studija za Županiju te doneseni odgovarajući planovi i unutarnje procedure u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama?
- Je li ustrojen registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja i jesu li cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima?
- Dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima?
- Obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način te provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine?
- Provodi li se kontinuirani nadzor rada koncesionara i izvršavanja obveza rudarskog gospodarskog subjekta?
- Provode li se sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi?

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito**, ako su doneseni odgovarajući planovi i procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina, ustrojeni registri i cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, ako je dodjeljivanje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina provedeno u skladu s propisima, ako se obračun i naplata naknada za mineralne sirovine obavljaju na propisani način, provodi nadzor u svim fazama obavljanja rudarskih radova te ako je provedena sanacija prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na gospodarenje mineralnim sirovinama.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod donošenja planova, dodjele koncesija, naplate prihoda, vođenja registra i cjelovitosti evidencija o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, provedbe odgovarajućeg nadzora i sanacije prostora.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **neučinkovito**, ako su utvrđene značajnije nepravilnosti i nedostaci te su potrebna znatna poboljšanja u postupcima dodjele koncesija, naplate naknade za koncesije, vođenju registra i odgovarajućih evidencija, uspostave odgovarajućeg nadzora u svim fazama istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina te postupcima sanacije prostora.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Normativno uređenje	<ul style="list-style-type: none"> ○ doneseni su godišnji i srednjoročni (trogodišnji) planovi davanja koncesija te dostavljeni Ministarstvu financija
Registri i evidencije	<ul style="list-style-type: none"> ○ vode se propisane evidencije u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama ○ podaci se sustavno i pravodobno prikupljaju i pravilno unose u propisane registre ○ evidencije su cjelovite i međusobno usklađene ○ provodi se nadzor nad dostavom i kvalitetom podataka ○ podaci za potrebe analize i izvješćivanja su točni i vjerodostojni ○ rudarski gospodarski subjekti, kao ovlaštenici istražnih prostora i eksploatacijskih polja dostavljaju nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina ○ koncesionari vode evidencije o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina te Uredu državne uprave dostavljaju podatke o godišnjoj eksploataciji
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	<ul style="list-style-type: none"> ○ zaposlen je dovoljan broj zaposlenika na poslovima iz područja rudarstva ○ zaposlenici su educirani za obavljanje poslova iz područja rudarstva ○ postupak pri dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan ○ raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripreme radnje propisane odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ postupci javnog nadmetanja radi davanja koncesije provode se na način propisan odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ redovito se prati izvršenje ugovora o koncesiji i aktivnosti koncesionara ○ obračun i naplata naknada za mineralne sirovine provodi se na propisani način ○ dostavljaju se podaci o otkopanoj/pridobivenoj količini te tržišnoj vrijednosti prodane mineralne sirovine ○ provjerava se realnost iskazivanja tržišne vrijednosti i količine otkopane/pridobivene mineralne sirovine ○ prati se plaćanje naknada za mineralne sirovine, poduzimaju se mjere naplate potraživanja te provjerava učinkovitost poduzetih mjera ○ obavljaju se kontrole eksploatiranih količina mineralnih sirovina koje su prijavili koncesionari ○ uspostavljena je učinkovita suradnja nadležnih tijela u svim aktivnostima vezanim uz eksploataciju mineralnih sirovina ○ sastavlja se godišnje izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara te se dostavlja Ministarstvu financija ○ o postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji obavještava se nadležno državno odvjetništvo ○ provodi se nadzor nad protupravnim eksploatacijama te mjere radi učinkovitog sprječavanja protupravnih eksploatacija ○ obračunava se naknada štete po osnovi otuđenja mineralne sirovine
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	<ul style="list-style-type: none"> ○ provodi se sanacija prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi tijekom izvođenja rudarskih radova na istražnom prostoru ili eksploatacijskom polju te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova ○ u postupku davanja koncesije utvrđuje se iznos troškova sanacije, pribavljaju se jamstva za troškove sanacije te se redovito provjerava valjanost jamstava ○ nadležna tijela provode nadzor nad provedbama sanacije ○ provode se izvanredne sanacije prostora kada ne postoji ili je nepoznata osoba koja je eksploatirala mineralnu sirovinu ○ poduzimaju se mjere radi sanacije prostora putem treće osobe, kada to ne učini rudarski gospodarski subjekt ○ poduzimaju se pravne radnje pred sudom radi prisilne sanacije

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA

Mineralne sirovine, odnosno rudno blago kao prirodno bogatstvo dobro je od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku, koje, prema Ustavu Republike Hrvatske (Narodne novine 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14), ima njezinu osobitu zaštitu. Gospodarenje mineralnim sirovinama normativno je uređeno s više propisa iz područja rudarstva i dodjele koncesija, od kojih su temeljni Zakon o rudarstvu i Zakon o koncesijama (Narodne novine 143/12).

Zakonom o rudarstvu, koji je stupio na snagu u svibnju 2013., uređeno je gospodarenje mineralnim sirovinama i planiranje rudarske gospodarske djelatnosti, istraživanje i utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina, izrada i provjera rudarskih projekata, eksploatacija mineralnih sirovina, davanje koncesije za eksploataciju, građenje i uporabu rudarskih objekata i postrojenja, izrada rudarskih planova i izvođenje rudarskih mjerenja, sanacija otkopanih prostora, naknada za koncesiju, naknada štete, mjere osiguranja, sigurnosti i zaštite, stručna sprema za obavljanje određenih poslova u rudarstvu, upravni i inspeksijski nadzor, prekršajne odredbe i druga pitanja.

Mineralne sirovine, u smislu Zakona o rudarstvu, su:

1. energetske mineralne sirovine:
  - 1.1. ugljikovodici (nafta, prirodni plin, plinski kondenzat i zemni vosak)
  - 1.2. fosilne gorive tvari: ugljen (treset, lignit, smeđi ugljen, kameni ugljen), asfalt i uljni škrljavci; radioaktivne rude; geotermalne vode iz kojih se može koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe, osim geotermalnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke ili rekreativne svrhe i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama
2. mineralne sirovine za industrijsku preradbu: grafit, sumpor, barit, tinjci, gips, kreda, kremen, kremenji pijesak, drago kamenje, bentonitna, porculanska, keramička i vatrostalna glina, feldspati, talk, tuf, mineralne sirovine za proizvodnju cementa, karbonatne mineralne sirovine (vapnenci i dolomiti) za industrijsku preradbu, silikatne mineralne sirovine za industrijsku preradbu, sve vrste soli (morska sol) i solnih voda, mineralne vode iz kojih se mogu pridobivati mineralne sirovine, osim mineralnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao voda za ljudsku potrošnju i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama, brom, jod, peloidi
3. mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala: tehničko-građevni kamen (amfibolit, andezit, bazalt, dijabaz, granit, dolomit, vapnenac), građevni pijesak i šljunak iz neobnovljivih ležišta, građevni pijesak i šljunak iz morskog dna, ciglarska glina
4. arhitektonsko-građevni kamen
5. mineralne sirovine kovina.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, eksploatacijom mineralnih sirovina smatra se otkopavanje ili pridobivanje mineralnih sirovina iz ležišta i njihovo oplemenjivanje, a dozvoljena je samo unutar utvrđenog eksploatacijskog polja mineralnih sirovina i u granicama provjerenog rudarskog projekta na temelju kojeg je dana koncesija za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra, koja je potrebna za eksploataciju mineralnih sirovina.

Postupci davanja koncesija, ugovor o koncesiji, prestanak koncesije, pravna zaštita u postupcima davanja koncesije, politika koncesija te druga pitanja u vezi s koncesijama, uređuju se Zakonom o rudarstvu i Zakonom o koncesijama. Koncesija je pravo koje se stječe ugovorom.

Davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina provodi se prema odredbama Zakona o rudarstvu, na temelju jednog javnog nadmetanja u jedinstvenom postupku koji se sastoji od četiri faze i to: postupka radi odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, postupka radi davanja odobrenja za istraživanje, postupka radi utvrđivanja eksploatacijskog polja te postupka radi davanja koncesije za eksploataciju. Koncesija se daje na zahtjev fizičkoj ili pravnoj osobi, na način određen Zakonom o koncesijama, koja je na javnom nadmetanju odabrana kao najpovoljniji ponuditelj, pod uvjetom da se nakon završetka istražnih radova potvrde rezerve mineralnih sirovina, utvrdi eksploatacijsko polje u skladu s lokacijskom dozvolom te da fizička ili pravna osoba ispunjava druge propisane uvjete. Iznimno, ako na određenom području već postoji utvrđeno eksploatacijsko polje, a ovlaštenik je Republika Hrvatska, raspisuje se javno nadmetanje za davanje koncesije.

Sve postupke koji čine pojedinu fazu jedinstvenog postupka za davanje koncesije provodi jedno tijelo nadležno za rudarstvo, kao davatelj koncesije, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu. Prema odredbi članka 8. Zakona o rudarstvu, za energetske mineralne sirovine, mineralne sirovine za industrijsku preradu, arhitektonsko-građevni kamen i mineralne sirovine kovina nadležno je Ministarstvo gospodarstva, kao ministarstvo nadležno za rudarstvo, dok su za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala nadležni uredi državne uprave u županijama, s time da je Ministarstvo gospodarstva dužno sukcesivno u roku pet godina od dana stupanja na snagu Zakona o rudarstvu preuzeti nadležnost i za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala.

Ured državne uprave u županiji donosi odluku o provođenju javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako ocijeni da postoji potreba za utvrđivanjem pojedinačnih rezervi mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na nekom prostoru, koji je dokumentima prostornog uređenja planiran za izvođenje rudarskih radova i utvrđivanjem njihove gospodarske iskoristivosti ili povodom prijedloga fizičke ili pravne osobe registrirane za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala.

Raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripremne radnje koje se, prema odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu, osobito odnose na imenovanje stručnog povjerenstva za koncesiju, izradu studije opravdanosti davanja koncesije ili analize davanja koncesije, procjenu vrijednosti koncesije, izradu dokumentacije za nadmetanje, određivanje jamstva za ozbiljnost ponude, određivanje visine novčane naknade za uvid i otkup dokumentacije za nadmetanje, posebnih uvjeta i ograničenja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, granica istražnog prostora, vrste i količine istražnih radova te rokova i kriterija za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju. Davatelj koncesije imenuje do sedam članova stručnog povjerenstva za koncesiju odgovarajuće struke, koji ne moraju biti zaposlenici davatelja koncesije.

Stručno povjerenstvo za koncesije o svom radu vodi zapisnik, a zadaci su mu suradnja s davateljem koncesije pri provođenju pripremnih radnji za davanje koncesije, ocjena pristiglih ponuda, utvrđivanje prijedloga odluke o davanju koncesije ili prijedloga odluke o poništenju postupka davanja koncesije i obrazloženje tih prijedloga te obavljanje svih drugih radnji potrebnih za provedbu postupka davanja koncesije.

Postupak javnog nadmetanja radi davanja koncesije započinje danom slanja na objavu obavijesti o namjeri davanja koncesije odnosno o namjeri odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, a završava s izvršnosti odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja ili odluke o poništenju postupka javnog nadmetanja.

Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju donosi ured državne uprave u županiji na prijedlog stručnog povjerenstva. Ured državne uprave u županiji donosi i sve druge odluke u jedinstvenom postupku za davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala. Nakon donošenja odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja slijedi postupak radi davanja odobrenja za istraživanje, koje se provodi radi utvrđivanja rezervi mineralnih sirovina. Rješenje o odobrenju za istraživanje donosi se na temelju izvršne odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, a istraživanje je dopušteno unutar istražnog prostora određenog rješenjem. Podaci o odobrenim istražnim prostorima za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar istražnih prostora koji vodi ured državne uprave u županiji.

Rješenje kojim se utvrđuje i ovjerava količina i kakvoća rezervi mineralnih sirovina donosi povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina na temelju prijedloga rudarskog gospodarskog subjekta, koji uključuje dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina. Navedeno povjerenstvo osniva i njegove članove imenuje rješenjem ministar nadležan za rudarstvo iz redova djelatnika ministarstva nadležnog za rudarstvo, te drugih znanstvenih i stručnih djelatnika.

Nakon završetka istražnih radova i donošenja rješenja o utvrđivanju rezervi mineralnih sirovina pokreće se postupak za utvrđivanje eksploatacijskog polja. Rješenje o utvrđivanju eksploatacijskog polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala donosi ured državne uprave u županiji po službenoj dužnosti ili na zahtjev ovlaštenika istražnog prostora. Eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina i ne mogu se odobriti ovlašteniku na rok duži od 40 godina.

Nakon što prestanu prava ovlaštenika, ured državne uprave u županiji može raspisati novo javno nadmetanje za eksploatacijsko polje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu. Podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar eksploatacijskih polja koji vodi ured državne uprave u županiji.

Nakon utvrđivanja eksploatacijskog polja pokreće se postupak za donošenje odluke o davanju koncesije i sklapanju ugovora o koncesiji. Ured državne uprave u županiji donosi odluku o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na temelju zahtjeva koji podnosi rudarski gospodarski subjekt kao ovlaštenik eksploatacijskog polja koji je odabran kao najpovoljniji ponuditelj za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako su dovršeni istražni radovi, potvrđene rezerve mineralne sirovine, utvrđeno eksploatacijsko polje sukladno lokacijskoj dozvoli ishodenoj od nadležnog tijela za prostorno uređenje te ispunjeni drugi uvjeti propisani odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama.

Odluka o koncesiji dostavlja se rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija uz nacrt prijedloga ugovora o koncesiji, ministarstvu nadležnom za rudarstvo, jedinicama lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave na čijim se područjima nalazi eksploatacijsko polje i vlasnicima/posjednicima zemljišnih čestica na kojima se odobrava izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju. Na temelju odluke o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, ured državne uprave u županiji mora rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija ponuditi na zaključivanje i potpisivanje ugovor o koncesiji. Ugovorom o koncesiji određuju se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara te se utvrđuje iznos i način plaćanja naknade za koncesiju.

Odredbama Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 31/14), propisana je visina minimalne godišnje naknade za mineralne sirovine i omjer raspodjele prihoda od naknade. Naknada za mineralne sirovine sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela, a ukupna naknada koja se plaća jednaka je njihovom zbroju.

Fiksni dio naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za površinu eksploatacijskog polja određenu upisom u registar odobrenih eksploatacijskih polja) iznosi 800,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija površina nije veća od 20 ha, 1.000,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina od 20 ha do 50 ha te 1.200,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina veća od 50 ha. Obračunava se godišnje od dana dobivanja odobrenja za eksploatacijsko polje i dospijeva najkasnije do konca četvrtog kvartala tekuće godine. Fiksni dio naknade je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske te se u cijelosti ustupa općini ili gradu na čijem području se nalazi odobreno eksploatacijsko polje. Ukoliko se eksploatacijsko polje prostire na području više gradova i/ili općina, fiksni dio naknade dijeli se razmjerno površini prostiranja eksploatacijskog polja mineralnih sirovina na području pojedinog grada i/ili općine.

Minimalni iznos varijabilnog dijela naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) iznosi 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine. Iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena. Varijabilni dio naknade prihod je državnog proračuna Republike Hrvatske, a dijeli se na način da 30,0 % pripada općini ili gradu na čijem području se otkopava/pridobiva mineralna sirovina, 20,0 % županiji na čijem području se otkopava/pridobiva te 50,0 % državnom proračunu Republike Hrvatske.

Rudarski gospodarski subjekt dužan je dostaviti uredu državne uprave u županiji podatke o otkopanoj/pridobivenoj količini i tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala u prethodnom kvartalu, najkasnije osmog dana narednog kvartala. Varijabilni dio naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina obračunava se najmanje kvartalno i dostiže petnaestog dana narednog kvartala.

Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14), naknada za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. i II. skupinu prema indeksu razvijenosti, koja je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske ustupa se u iznosu od 50 % gradu, odnosno općini, a 50 % županiji na području kojih se obavlja iskorištavanje, a koristi se namjenski za zaštitu okoliša i prirode te za gospodarski razvitak.

Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, osnovni dokument kojim se utvrđuje gospodarenje mineralnim sirovinama i planira rudarska gospodarska djelatnost na državnoj razini je Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama koju donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske. Propisano je da će Vlada Republike Hrvatske najkasnije u roku tri godine od dana stupanja na snagu Zakona u rudarstvu odnosno do svibnja 2016. podnijeti prijedlog strategije na usvajanje Hrvatskom saboru. Županije, gradovi i općine dužni su u svojim razvojnim dokumentima osigurati provedbu strategije u roku tri godine od dana usvajanja strategije u Hrvatskom saboru.

Županije su dužne za svoja područja, u roku tri godine od dana usvajanja Strategije u Hrvatskom saboru, izraditi rudarsko-geološke studije koje obuhvaćaju postojeća i potencijalna ležišta mineralnih sirovina i moraju biti u skladu sa Strategijom te ih dostaviti nadležnim ministarstvima za rudarstvo, prostorno uređenje i zaštitu prirode i okoliša u roku 30 dana od usvajanja. Sadržaj i način izrade navedenih studija propisan je Pravilnikom o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija (Narodne novine 142/13). Rudarsko-geološku studiju usvojila je Županijska skupština u srpnju 2015. (Službeni glasnik 7/15). Izradio ju je Hrvatski geološki institut iz Zagreba, a obuhvaćeni su podaci o iskopenim količinama mineralnih sirovina i ostvarenim prihodima do konca 2013. Prostorni plan i tri njegove izmjene i dopune objavljene su u Službenom glasniku broj 8/01, 8/07, 13/12 i 5/14.

U Prostornom planu evidentirana su postojeća eksploatacijska polja građevnog pijeska i šljunka temeljem ishodenih lokacijskih dozvola (Žljebic, Keter IV, Mlađ, Prosenica 1, Otok, Gašpar, Hoti, Sekuline, Inzula, Draganci, Gat, Hrušćik i Šarje), opekarske gline (Ribnjak, Reka, Gušćerovec) i eksploatacija kamena (Vojnovec). Eksploatacijsko polje građevnog pijeska Draganci na području Općine Kalinovac predstavlja područje predloženo za zaštitu u kategoriji posebni rezervat, te ga, prema Prostornom planu uređenja, treba zatvoriti, sanirati i preostalo krajobrazno i biološki vrijedno područje zaštititi u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode (Narodne novine 70/05).

Planirana eksploatacijska polja (istražni prostori) su Mlađ 1, Autoput, Mladje, Mekiš, Tori, Zlatno jezero, Ločice, Ledveničko polje, Netečje, Jagnježđe-2, Vidak, Čepelovac II, Berek, Pod brestom, Gornje Grmlje, Klara, Leščare. Eksploatacijsko polje građevnog pijeska i šljunka Hrušćik, površine 3,8962 ha određeno je Rješenjem Ureda državne uprave od travnja 2012. godine.

Nova eksploatacijska polja građevnog pijeska i šljunka, predviđena Prostornim planom uređenja, su Sekuline, Jagnežde, Otok i Tori koja kao aktivni istražni prostori ispunjavaju propisane zahtjeve. Dopuštaju se istražni radovi i eksploatacija na napuštenim eksploatacijskim poljima Keter i Auto-put uz uvjet da ih investitor sanira. Aktivna eksploatacijska polja građevinskih sirovina obuhvaćaju površinu oko 258,0 ha. Istraživanjem građevinskih sirovina obuhvaćeno je 37,0 hektara, dok je za 23,5 ha u tijeku postupak ishođenja odobrenja za istražni prostor.

Prostorno plansku dokumentaciju čine i prostorni planovi općina i gradova. Rudarsko-geološkom studijom utvrđena su određena odstupanja između Prostornog plana te prostornih planova općina i gradova. Najčešće se odnose na istražne prostore koji su u međuvremenu postali eksploatacijska polja, ili situacije u kojima nisu dovoljno brzo ažurirani prostorni planovi te planirani prostori nisu postali postojeća eksploatacijska polja u planovima. Pregled istražnih prostora i eksploatacijskih polja koja nemaju usklađenu prostorno plansku dokumentaciju daje se u tablicama broj 1 i 2.

Tablica broj 1

Istražni prostori za koje nije usklađena
prostorno planska dokumentacija

Redni broj	Naziv istražnog prostora	Jedinica lokalne samouprave	Površina istražnog prostora u ha	Planirani i postojeći istražni prostori u prostornom planu Županije	Planirani i postojeći istražni prostori u prostornom planu općine/grada
1	2	3	4	5	5
1.	Crnec	Novo Virje	5,80	nije planiran	nije planiran
2.	Grad	Peteranec	25,50	nije planiran	planirano eksploatacijsko polje
3.	Hoti	Hlebine	8,36	nije planiran	planirano eksploatacijsko polje
4.	Sekuline I	Molve	22,70	nije planiran	postojeći
5.	Zdelice	Virje	-	nije planiran	nije planiran
6.	Žljebic I	Sokolovac	12,15	nije planiran	planirano eksploatacijsko polje
7.	Hambari	Molve	23,71	nije planiran	planiran
8.	Berek	Đurđevac	-	planirano	planirano eksploatacijsko polje Severovci
9.	Čepelovac II	Đurđevac	-	planirano	planirano eksploatacijsko polje

Od ukupno devet istražnih prostora navedenih u tablici 1, dva istražna prostora (Berek i Čepelovac II), koja se spominju u prostornom planu Županije, općinskim/gradskim planovima su planirana kao eksploatacijska polja, dok sedam njih nije navedeno u Prostornom planu Županije. Od tih sedam, dva istražna prostora (Crnec i Zdelice) se ne spominju u općinskim/gradskim prostornim planovima, za jedan istražni prostor (Hambari) je potrebno usklađenje prostornih planova koje ovisi o projektu hidroelektrane na Dravi, a tri istražna prostora (Grad, Hoti i Žljebic I) su u prostornim planovima općine/grada planirana kao eksploatacijska polja.

Tablica broj 2

Eksploatacijska polja za koja nije usklađena
prostorno planska dokumentacija

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Jedinica lokalne samouprave	Površina polja u ha	Planirana i postojeća eksploatacijska polja u prostornom planu Županije	Planirana i postojeća eksploatacijska polja u prostornom planu općine/grada
	1	2	3	4	5
1.	Gašpar – sjever	Legrad	5,96	nije planirano	planirano
2.	Mekiš	Podravske Sesvete	7,50	planirano	planirano
3.	Severovci	Đurđevac	42,42	planirano pod nazivom Berek	postojeće
4.	Šarje	Podravske Sesvete	24,87	postojeće	planirano
5.	Peteranec	Peteranec	-	ne spominje se	ne spominje se
6.	Reka	Koprivnica	-	ne spominje se	ne spominje se
7.	Luka	Peteranec	-	ne spominje se	ne spominje se
8.	Hruškovec 4 - Jazvine	Kalnik	17,49	ne spominje se	postojeće

Od ukupno pet eksploatacijskih polja za koja nije usklađena prostorno planska dokumentacija, četiri eksploatacijska polja (Gašpar–Sjever, Mekiš, Severovci i Šarje) planirana su prostorno-planskom dokumentacijom naknadno (od 2014. do 2016.), za jedno eksploatacijsko polje (Hruškovec 4–Jazvine) je potrebno uskladiti prostorni plan općine s Prostornim planom Županije, a tri eksploatacijska polja (Peteranec, Reka i Luka) se ne spominju u prostorno planskoj dokumentaciji.

Prema odredbama članka 56. Zakona o koncesijama, davatelji koncesija dužni su dostaviti Ministarstvu financija godišnji i srednjoročni (trogodišnji) plan davanja koncesija, koji moraju biti usklađeni. Godišnji plan davanja koncesija sadrži između ostalog planirani broj koncesija, predviđene vrste i predmete koncesija, rokove na koje se koncesije planiraju dati, pravnu osnovu za davanje koncesije, procijenjenu godišnju naknadu za pojedinu koncesiju, popis ugovora o koncesiji koji istječu u godini na koju se plan odnosi s napomenom za koje se koncesije planira novi postupak davanja koncesije te obrazloženjem razloga za eventualno neplaniranje davanja nove koncesije.

U srednjoročnom planu davanja koncesija navode se gospodarska i druga područja u kojima se planiraju dati koncesije, građevine koje će se graditi, odnosno djelatnosti koje će se obavljati na temelju koncesije, planirani rashodi za koncesije i prihodi od koncesija, ocjena očekivane gospodarske koristi od planiranih koncesija te drugi elementi od značaja za provedbu učinkovite politike koncesija.

Ured državne uprave dostavio je Ministarstvu financija godišnje planove davanja koncesija za 2015. i 2016. te srednjoročni (trogodišnji) plan davanja koncesija od 2014. do 2016. Navedeni planovi sadrže elemente propisane odredbama Zakona o koncesijama. Godišnje planove davanja koncesija za 2013. i 2014. nije dostavio.

Registri i evidencije

Prema odredbi članka 145. Zakona o rudarstvu, uredi državne uprave u županijama dužni su voditi registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja, evidenciju o svim traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirku isprava te popis rudarskih gospodarskih subjekta za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala, te prikupljene podatke i spise dostavljati Ministarstvu gospodarstva, koje vodi jedinstveni informacijski sustav mineralnih sirovina Republike Hrvatske. Način vođenja registra istražnih prostora, registra eksploatacijskih polja, evidencije o traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirke isprava i popisa rudarskih gospodarskih subjekta propisani su odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima (Narodne novine 142/13), koji je stupio na snagu 7. prosinca 2013. Danom stupanja na snagu tog Pravilnika prestao je važiti Pravilnik o katastru istražnih prostora i eksploatacijskih polja te o načinu vođenja evidencije, zbirke isprava i popisa rudarskih poduzeća i samostalnih poduzetnika kojima su izdana odobrenja za istraživanja ili eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 44/91). Odredbom članka 16. spomenutog Pravilnika, propisano je da su registre i zbirke isprava vođene po prijašnjim propisima Ministarstvo i uredi državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave dužni uskladiti s odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu tog Pravilnika odnosno do 7. lipnja 2014.

Ured državne uprave vodi registre istražnih prostora i eksploatacijskih polja u sjedištu u Koprivnici i ispostavi Križevci u obliku uvezanih knjiga prema obrascima utvrđenim Pravilnikom o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima, dok u Ispostavi u Đurđevcu navedeni registri nisu ustrojani prema obrascima utvrđenim Pravilnikom. Zbirke isprava za svaki odobreni istražni prostor i eksploatacijsko polje vode se samo za područje Županije u nadležnosti sjedišta u Koprivnici, dok za područja za koja su nadležne ispostave Đurđevac i Križevci nisu ustrojane.

U elektroničkom obliku Ured državne uprave vodi popis rudarskih gospodarskih subjekata za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije. Prema odredbama članka 8. i 12. Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima, u registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja mineralnih sirovina unose se sve izmjene i dopune u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu i ovog Pravilnika.

U registru istražnih prostora i registru eksploatacijskih polja, za pojedine istražne prostore i eksploatacijska polja, nisu upisane sve promjene (rješenje o odobrenju izvođenja rudarskih radova, rješenje o brisanju rudarsko gospodarskog subjekta i upis Republike Hrvatske kao ovlaštenika eksploatacijskog polja, prekid istraživanja s razlozima prekida i drugo), zbog čega iz registra nije vidljiv slijed promjena koji se događao s određenim istražnim prostorom i eksploatacijskim poljem, odnosno nije vidljivo pravo stanje za neke istražne prostore i eksploatacijska polja te nije dokumentiran tijekom svih aktivnosti u vezi s obavljanjem poslova iz područja rudarstva. Unos podataka u ustrojene evidencije obavlja se ručno, a evidencije nisu objedinjene u elektroničkom obliku na nivou Ureda državne uprave, što utječe na cjelovitost i međusobnu usklađenost podataka za potrebe analize i izvješćivanja.

Državni ured za reviziju nalaže uskladiti, objediniti i ustrojiti evidencije o mineralnim sirovinama na način propisan odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima.

Prema odredbi članka 57. Zakona o koncesijama, Ministarstvo financija vodi Registar koncesija, odnosno u suradnji s davateljima koncesija prikuplja i evidentira podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije, pohranjuje podatke, upravlja bazom podataka, osigurava dostupnost podataka te zaštitu baze podataka i dokumenata pohranjenih u arhivu. Oblik i vođenje Registra koncesija, subjekti upisa, obveznici, postupak upisa ugovora o koncesiji u Registar koncesija, sadržaj i oblik potrebne dokumentacije, unos, izvješća, pohranjivanje, čuvanje i zaštita podataka te vođenje evidencije o naknadama za koncesiju uređeni su odredbama Pravilnika o Registru koncesija (Narodne novine 26/13). Registar koncesija je središnji izvor informacija o svim koncesijama i jedinstvena elektronička evidencija svih ugovora o koncesijama danim na području Republike Hrvatske, te sadrži podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije koje su davatelji koncesija dužni dostavljati na odgovarajućim obrascima i u rokovima propisanim odredbama Pravilnika o Registru koncesija.

Koncesionari dostavljaju podatke Uredu državne uprave o otkopanoj količini i tržišnoj vrijednosti otkopane mineralne sirovine te zaduženju odnosno iznosu varijabilnog dijela koncesijske naknade za određeni kvartal. Uplatu naknade u Registru koncesija evidentira Financijska agencija, a koncesionar putem redovne ili elektronske pošte dostavlja Uredu državne uprave dokaze o uplati. Kontrolu dostavljenih podataka o iskopu i zaduženju obavlja rudarski inspektor na kraju godine jer je koncesionar dužan svake godine ažurirati situacijsku kartu i rudarskom inspektoru predložiti geodetski snimak i izračun iskopanih količina mineralne sirovine. Ured državne uprave nema saznanja dostavljaju li koncesionari rudarskom inspektoru navedene podatke. U skladu s odredbama navedenog Pravilnika, zaprimljene podatke Ured državne uprave dostavio je redovnom poštom na propisanim obrascima u Registar koncesija, a odnose se na upis ugovora o koncesiji, evidentiranje promjena podataka iz ugovora o koncesiji, utvrđivanje fiksnog i varijabilnog dijela naknada za mineralne sirovine i o prisilnim naplatama naknada za mineralne sirovine.

Podaci za unos podataka u Registar koncesija ne prikupljaju se ažurno, a nadzor nad dostavom i kvalitetom podataka koje dostavljaju koncesionari Ured državne uprave ne obavlja redovito. Zbog navedenog nisu osigurani ažurirani, potpuni i točni podaci o obvezama koncesionara za naknade za koncesiju, uplatama naknada te potraživanjima za naknade za koncesiju.

Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 51. i 57. Zakona o koncesijama i odredbom članka 4. Pravilnika o registru koncesija, kojima je propisano da je davatelj koncesije dužan redovito pratiti izvršavanje plaćanja naknade za koncesiju, pridonositi vođenju Registra koncesija stalnim praćenjem i zajedničkim sudjelovanjem u radu s ministarstvom nadležnim za financije.

Državni ured za reviziju nalaže radi osiguravanja ažurnih, potpunih i točnih podataka u Registru koncesija redovito obavljati nadzor nad dostavom i kvalitetom podataka koje dostavljaju koncesionari te pridonositi vođenju Registra koncesija stalnim praćenjem i zajedničkim sudjelovanjem u radu s Ministarstvom financija u skladu s odredbama Zakona o koncesijama.

S obzirom da su mineralne sirovine najvećim dijelom neobnovljivi prirodni resurs ograničenih rezervi, eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina, te je odredbama Zakona o rudarstvu propisana obveza dostave podataka i dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina i godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina.

Navedene obveze propisane su odredbama članka 52., 55. i 57. Zakona o rudarstvu, prema kojima je rudarski gospodarski subjekt, kao ovlaštenik istražnog prostora ili eksploatacijskog polja, dužan voditi evidenciju o rezervama mineralnih sirovina i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva dostaviti podatke o rezervama mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine te svakih pet godina od dana dobivanja rješenja o potvrđivanju količina i kakvoće rezervi mineralnih sirovina dostaviti nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina, s prijedlogom za razvrstavanje u klase i kategorije, na temelju čega povjerenstvo donosi rješenje kojim potvrđuje i ovjerava količine i kakvoću rezervi mineralnih sirovina. Primjerak rješenja o potvrđenim količinama i kakvoći rezervi mineralnih sirovina povjerenstvo dostavlja Uredu državne uprave. Koncesionar za eksploataciju mineralnih sirovina dužan je voditi i evidenciju o godišnjoj eksploataciji i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva i davatelju koncesije dostaviti podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine. Obrasci za dostavu podataka o rezervama mineralnih sirovina te o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina propisani su odredbama Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina (Narodne novine 150/13).

Ured državne uprave nema saznanja dostavljaju li rudarski gospodarski subjekti nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina te Ministarstvu gospodarstva podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina. Dio koncesionara dostavljao je Uredu državne uprave podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina na obrascu Evidencija o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koji je propisan Pravilnikom o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina. S obzirom da Ured državne uprave dostavljene podatke nije redovito provjeravao, analizirao i sistematizirao niti pravodobno obavještavao koncesionare o njihovim obvezama koje proizlaze iz zakonskih i podzakonskih propisa o koncesijama i rudarstvu te da većina koncesionara ne dostavlja podatke u propisanim rokovima za svaku godinu eksploatacije, Ured državne uprave ne raspolaže cjelovitim podacima o eksploataciji, odnosno ukupnoj količini eksploatiranih mineralnih sirovina do konca 2015.

Državni ured za reviziju predlaže pravodobno pribavljati podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koje su koncesionari obvezni dostavljati Uredu državne uprave prema odredbama Zakona o rudarstvu i Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina te pribavljene podatke provjeravati, analizirati i sistematizirati, s ciljem učinkovitog gospodarenja mineralnim sirovinama.

Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji

U skladu s odredbom članka 192. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama (Narodne novine 40/12, 51/12 i 90/13), Ured državne uprave donio je Pravilnik o unutarnjem redu, kojim su utvrđene ustrojstvene jedinice i njihov djelokrug te broj službenika i namještenika po službama i ispostavama, s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća te stručnih uvjeta potrebnih za njihovo obavljanje. Poslovi iz nadležnosti Ureda državne uprave obavljaju se u sjedištu Ureda državne uprave u Koprivnici i ispostavama u Đurđevcu i Križevcima. U skladu sa spomenutim Pravilnikom, poslove iz područja rudarstva u sjedištu u Koprivnici, uz poslove u nadležnosti voditelja Službe za gospodarstvo i imovinsko-pravne poslove, obavlja voditeljica navedene Službe od 2014. nakon nenadanog odlaska višeg upravnog savjetnika, koji je jedini imao dugogodišnje iskustvo u tom upravnom području i bio obučen za vođenje Registra koncesija. Ured državne uprave je u travnju 2015. Ministarstvu financija predložio upravnu savjetnicu za poljoprivredu i rudarstvo za edukaciju za rad u Registru koncesija, kako bi nakon usvojenih znanja preuzela navedene poslove. Ministarstvo financija na prijedlog Ureda državne uprave nije odgovorilo. Radno mjesto višeg upravnog savjetnika za poljoprivredu, rudarstvo, obrtništvo, trgovinu, ugostiteljstvo, turizam, promet i veze nije popunjeno. U Ispostavi Đurđevac poslove iz područja rudarstva, do odlaska u mirovinu u kolovozu 2016., obavljao je upravni savjetnik za poljoprivredu i rudarstvo te samostalna upravna referentica za imovinsko-pravne poslove i rudarstvo koja je zaposlenica Ureda državne uprave od rujna 2014. godine, a od ožujka 2016. je (zbog povećanja opsega posla) privremeno premještena na radno mjesto samostalnog upravnog referenta za imovinsko-pravne poslove u Odjelu za imovinsko-pravne poslove u Službi za gospodarstvo i imovinsko-pravne poslove u Koprivnici. U Ispostavi Križevci upravna savjetnica za poljoprivredu, rudarstvo, obrtništvo, trgovinu, ugostiteljstvo i turizam pored postupaka vezanih uz upravno područje rudarstva vodi i postupke iz ostalih upravnih područja. Tehnička podrška za učinkovitu provedbu vođenja evidencija o koncesijama je korištenje SMART kartice u sjedištu u Koprivnici (ne i u ispostavama), čime je omogućen pregled podataka (ne i unos) iz svih pojedinačnih ugovora o koncesiji upisanih u Registar koncesija. Prema pisanoj izjavi voditeljice Službe za gospodarstvo i imovinsko-pravne poslove, u navedenoj Službi zaposlen je dovoljan broj službenika, ali nemaju potrebnih vještina za vođenje upravnih postupaka te potrebne edukacije i osposobljenosti za rad na poslovima iz područja rudarstva i u Registru koncesija. Dodatno opterećenje službenicima je i provođenje postupaka iz upravnog područja poljoprivrede, jer se deseterostruko povećao broj upravnih predmeta za utvrđivanje jednokratne naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u građevinsko temeljem Zakona o poljoprivrednom zemljištu, što je uzrokovano iznimno velikim brojem dostavljenih rješenja o ozakonjenju bespravno izgrađenih objekata. S obzirom da je preduvjet kvalitetnog uključivanja novih zaposlenika u procese sustava koncesija stručna edukacija i osposobljavanje za rad u području rudarstva, Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se sudjelovanjem zaposlenika u programima izobrazbe utjecalo na učinkovitije obavljanje poslova iz područja rudarstva.

Postupak dodjele koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama te drugim propisima o rudarstvu, te Ured državne uprave nije donosio unutarnje procedure o dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina.

U tablici broj 3 daju se podaci o odobrenim istražnim prostorima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, prema podacima iz Registra koncesija i podacima Ureda državne uprave (rješenja o odobrenju za istraživanje mineralnih sirovina i Registar istražnih prostora) iz travnja 2016.

Tablica broj 3

Odobreni istražni prostori mineralnih sirovina za proizvodnju
građevnog materijala na području Županije

Redni broj	Naziv istražnog prostora	Trajanje odobrenja	Površina istražnog prostora u ha	Naknada za istraživanje (u kn)	
				Zaduženje	Naplaćeno s kamatama
1		2	3	4	5
Građevni pijesak i šljunak					
1.	Gornje Grmlje	20.07.2009. - 20.07.2012.	8,36	-	-
2.	Gašpar	18.03.2010. - 28.04.2013.	10,39	0,00	0,00
3.	Žljebic 1	10.05.2012. - 30.05.2015.	12,15	17.227,81	17.227,81
4.	Hambari	30.12.2014. - 30.09.2015.	23,71	-	-
5.	Tori 1	05.11.2015. - 29.02.2020.	22,14	-	-
Ukupno			76,75	17.227,81	17.227,81

Istražni prostori su odobravani na temelju rješenja o odobrenju za istraživanje mineralnih sirovina i zahtjeva rudarskih gospodarskih subjekata te nakon održanih javnih rasprava odnosno na temelju odredbi Pravilnika o istraživanju mineralnih sirovina (Narodne novine 125/99), koji je bio na snazi od rujna 1998. do studenoga 2013. Naknada za istraživanje se naplaćivala od siječnja 2010. do svibnja 2013. u iznosima propisanim odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (Narodne novine 15/09), koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011. te Uredbe o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), koja je bila na snazi od travnja 2011. do svibnja 2013.

Ured državne uprave je od 2013. do 2015. donio rješenja o odobrenju dva istražna prostora nakon provedenih javnih nadmetanja i postupaka u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu. Istražni prostor građevnog pijeska i šljunka Tori 1 površine 22,14 ha odobren je u studenome 2015. Povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina je u lipnju 2016. potvrdilo količine i kakvoću rezervi mineralnih sirovina te je u vrijeme obavljanja revizije (rujan 2016.) u tijeku postupak izrade idejnog rudarskog projekta u skladu s propisanim rokovima. Ured državne uprave je u prosincu 2014. odobrio istražni prostor Hambari površine 23,71 ha. Nadležno povjerenstvo je dostavio Uredu državne uprave rješenje o potvrđenoj količini i kakvoći rezervi građevnog pijeska i šljunka u spomenutom istražnom prostoru, a ovlaštenik navedenog istražnog prostora završno izvješće o obavljenim istražnim radovima u listopadu 2015. Ranijih godina (srpanj 2012.) nadležno povjerenstvo je dostavio Uredu državne uprave rješenje o potvrđenoj količini i kakvoći rezervi građevnog pijeska i šljunka u istražnom prostoru Gornje Grmlje, a ovlaštenik istražnog prostora završno izvješće o obavljenim istražnim radovima.

Ovlaštenici istražnih prostora Hambari i Gornje Grmlje nisu podnijeli zahtjev za utvrđivanje eksploatacijskog polja, a Ured državne uprave nije poduzimao radnje u svrhu utvrđivanja eksploatacijskih polja i nema podataka o daljnjim postupanjima ovlaštenika navedenih istražnih prostora. Stoga Državni ured za reviziju predlaže zatražiti od ovlaštenika istražnih prostora Hambari i Gornje Grmlje očitovanje o njihovim trenutnim postupanjima i daljnjim namjerama u vezi navedenih istražnih prostora, radi poduzimanja potrebnih radnji za dodjelu eksploatacijskih polja u skladu sa Zakonom o rudarstvu.

Istražni prostor Gašpar je na temelju zahtjeva rudarskog gospodarskog subjekata iz siječnja 2009. odobren rješenjem Ureda državne uprave od ožujka 2010. Novčana naknada za istraživanje mineralnih sirovina nije obračunata, kako je utvrđeno odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (Narodne novine 15/09), koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011. O razlozima neobračunavanja navedene naknade, u Uredu državne uprave nema dokumentacije odnosno objašnjenja.

Naknada za eksploataciju mineralnih sirovina se do 1. siječnja 2010. obračunavala u određenom postotku na ukupni prihod ostvaren prodajom mineralnih sirovina. Na temelju odredbi Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 158/09), od 1. siječnja 2010. se naknada za eksploataciju sastoji od naknade za zauzetu površinu odobrenog eksploatacijskog polja (fiksni dio naknade) i naknade za otkopanu količinu mineralne sirovine (varijabilni dio naknade). Visina fiksnog i varijabilnog dijela naknade je utvrđena odredbama spomenute Uredbe koja je bila na snazi do travnja 2011., a nakon toga odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), koja je bila na snazi od travnja 2011. do travnja 2014. i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je na snazi od svibnja 2014.

U tablici broj 4 daju se podaci o odobrenim eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, prema podacima Ureda državne uprave (rješenja o odobrenju eksploatacijskih polja) i potraživanjima fiksnog dijela naknade za mineralne sirovine, prema podacima iz Registra koncesija iz travnja 2016.

Tablica broj 4

Odobrena eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju
građevnog materijala na području Županije te podaci o fiksnom dijelu
naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Obveza ovlaštenika polja	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5	6
Tehničko-građevni kamen						
1.	Vojnovec	26.4.1984.-	43,36	73.241,36	73.242,74	0,00
Građevni pijesak i šljunak						
2.	Prosenica 1	15.12.2014.- 31.12.2015.	49,62	423.041,36	423.512,75	2.308,51
3.	Mladje	25.7.2008.- 31.12.2011.	33,53	285.970,57	286.522,63	0,00
4.	Jagnježđe 2	12.11.2002.- 5.11.2003.	87,50	895.519,24	897.391,10	0,00
5.	Keter	5.7.1999.-10.1.2000.	45,00	382.636,69	383.348,79	0,00
6.	Žljebic	4.5.2011.-31.12.2012.	6,53	31.342,87	31.357,21	0,00
	Žljebic proširenje	3.3.2015.-31.12.2015.	13,92	9.274,92	9.274,92	0,00
7.	Hrušćik Kozarevac	24.04.2012. - 31.12.2013.	3,90	24.779,04	24.777,61	0,00
8.	Tori	9.12.2004.-30.6.2008.	13,00	82.159,99	134.729,14	0,00
9.	Mlađ	15.3.2000.-1.05.2001.	4,38	41.779,00	0,00	41.779,00
10.	Mlađ 1	11.10.2005.- 30.6.2008.	60,00	695.395,72	406.008,12	289.387,60
11.	Gašpar	4.2.2004.-1.4.2005.	3,80	17.967,97	17.970,00	0,00

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Obveza ovlaštenika polja	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5	6
12.	Gašpar Sjever	5.6.2014.-31.12.2014.	5,96	9.546,54	9.556,00	0,00
13.	Otok	15.11.2001.-15.11.2002.	9,70	61.354,32	61.355,95	0,00
14.	Zlatno Jezero	31.1.2008.-31.12.2008.	17,59	97.539,04	120.301,60	0,00
15.	Mekiš	30.12.2013.-31.12.2014.	7,50	12.110,49	12.121,56	0,00
16.	Klara	20.5.2014.-31.12.2014.	7,64	10.000,46	28.667,50	0,00
17.	Autoput	30.11.2006.-31.12.2011.	5,20	32.863,99	33.280,00	0,00
18.	Pod Brestom	1.9.2014.-	7,85	53.191,33	53.175,50	15,83
19.	Severovci	28.5.2009.-30.6.2010.	42,42	328.577,93	338.712,10	0,00
20.	Sekuline	12.7.2001.-	8,71	67.175,18	60.042,57	7.132,61
21.	Vidak	29.5.2015.-	13,00	6.210,52	6.198,46	12,06
22.	Ledveničko Polje	10.12.2008.-31.12.2012.	3,90	30.878,63	8.496,41	22.382,22
23.	Netečje	12.6.2009.-31.12.2013.	4,40	33.696,26	33.703,49	0,00
24.	Hoti	13.10.2009.-	8,36	59.333,36	26.230,21	33.103,15
Ciglarska glina						
25.	Ribnjak	10.5.1999.-1.11.1999.	3,00	20.628,12	21.064,11	0,00
26.	Gušćerovec	18.9.1987.-	12,00	343.069,34	343.084,00	0,00
Ukupno			521,77	4.108.656,12	3.844.124,47	396.120,98

Obračunana naknada za površinu eksploatacijskog polja na području Županije do travnja 2016. iznosi 4.108.656,12 kn od čega se 3.691.345,42 kn odnosi na građevni pijesak i šljunak, 363.697,46 kn na ciglarsku glinu te na tehničko-građevni kamen 73.241,36 kn. Ukupno je naplaćeno 3.844.124,47 kn, što je 93,5 % ukupno obračunane naknade. Pojednim ovlaštenicima su naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade. Vrijednosno najznačajniji fiksni dio naknade naplaćen do 13. travnja 2016. je za eksploatacijska polja Jagnežde 2 (površinom najveće eksploatacijsko polje), Mlađ 1, Prosenica 1 i Keter. Pojednim ovlaštenicima eksploatacijskog polja su naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade. Za eksploatacijsko polje Sekuline datum rješenja o odobrenju upisan je iz katastra eksploatacijskih polja jer Ured državne uprave u svojoj dokumentaciji nema rješenja o odobrenju za navedeno eksploatacijsko polje. U odluci o utvrđivanju eksploatacijskog polja Pod Brestom te u rješenjima o odobrenju za eksploatacijska polja Vojnovec, Hoti, Vidak i Gušćerovec nije naveden rok do kojeg treba ishoditi koncesiju i zaključiti ugovor o koncesiji.

Od 26 eksploatacijskih polja, koja je Ured državne uprave odobrio rudarskim gospodarskim subjektima do konca 2015., dva su brisana iz registra eksploatacijskih polja mineralnih sirovina. Ovlaštenici osam eksploatacijskih polja (Keter, Hrušćik Kozarevac, Mlađ, Mlađ 1, Ribnjak, Ledveničko Polje, Hoti, Sekuline) nemaju važeću koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina te je koncem 2015. na području Županije aktivno 16 eksploatacijskih polja.

Iz registra eksploatacijskih polja mineralnih sirovina brisana su eksploatacijska polja Gašpar i Netečje, jer su na eksploatacijskom polju Gašpar trajno obustavljeni rudarski radovi istekom ugovora o koncesiji u listopadu 2010., a za eksploatacijsko polje Netečje nije ishođena koncesija za eksploataciju građevnog pijeska i šljunka te na navedenom eksploatacijskom polju nisu obavljani rudarski radovi. Nadležne institucije su utvrdile, da su na brisanim eksploatacijskim poljima provedene dovoljne mjere zaštite okoliša.

Ovlaštenik eksploatacijskog polja građevnog pijeska i šljunka Keter je u travnju 2013. obavijestio Ured državne uprave o prekidu izvođenja rudarskih radova nakon isteka Ugovora o rudarskoj koncesiji za eksploataciju šljunka i pijeska (svibanj 2013.) do ishođenja produžetka roka ili nove koncesije. Zbog bespravno sagrađenih objekata unutar zahvata eksploatacije ne može u potpunosti realizirati koncesijske količine mineralne sirovine i do vremena obavljanja revizije nije ishodio novu koncesiju. U vremenu obavljanja revizije, postupci izvlaštenja bespravnih graditelja su u tijeku. Na temelju rješenja o odobrenju eksploatacijskog polja Keter od srpnja 1999. i zahtjeva trgovačkog društva iz travnja 2015., Povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina je potvrdilo količine i kakvoću rezervi mineralne sirovine na navedenom eksploatacijskom polju u lipnju 2015. Trgovačko društvo uredno plaća naknadu za zauzetu površinu eksploatacijskog polja.

Prema odredbi članka 166. Zakona o rudarstvu, fizičkoj ili pravnoj osobi koja je na temelju pravomoćnog akta - odobrenja za izvođenje rudarskih radova izdanog po prijašnjim propisima stekla pravo na eksploataciju mineralne sirovine, to odobrenje zamjenjuje se za rješenje o davanju koncesije radi usklađenja s propisima o koncesijama i odredbama ovog Zakona do isteka roka navedenog u tom odobrenju. Ako u odobrenju nije naveden rok do kojeg se mogu izvoditi rudarski radovi, preostali rok će se utvrditi rješenjem u skladu s provjerenim rudarskim projektima temeljem kojih je doneseno odobrenje, a ne može biti duži od 40 godina. Na temelju rješenja kojim se zamjenjuje odobrenje za koncesiju tijelo nadležno za rudarstvo zaključuje ugovor o koncesiji. Tijelo nadležno za rudarstvo dužno je provesti postupak u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Zakona (do kraja svibnja 2015.).

Ured državne uprave je do konca 2015. pokrenuo postupak zamjene rješenja za jednog koncesionara (Gušćerovec), dok ovlaštenicima eksploatacijskih polja Vojnovec, Hoti i Vidak poziv za dostavu dokumentacije propisane Zakonom o rudarstvu i Pravilnikom o istraživanju mineralnih sirovina radi zamjene odobrenja za izvođenje rudarskih radova za rješenje o davanju koncesije nije uputio. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je u svibnju 2016. dalo mišljenje u kojem navodi da se radi o stečenom pravu i to temeljem prijašnjih propisa koje bi i dalje trajalo da u važeći Zakon o rudarstvu nije ugrađena navedena odredba. Isto pravo na eksploataciju, u istom sadržaju i opsegu samo se zamjenjuje za koncesiju i to na preostali rok. Zbog navedenog smatra da se radi zamjene odobrenja za izvođenje rudarskih radova za rješenje o davanju koncesije ne može tražiti izdavanje lokacijske dozvole niti dostava sve one dokumentacije koja je potrebna prilikom dodjele koncesije prema odredbama važećeg Zakona.

Odredbom članka 167. Zakona o rudarstvu propisano je da fizička ili pravna osoba, kojoj je rješenjem odobreno eksploatacijsko polje mineralnih sirovina i koja nije ishodila koncesiju za eksploataciju u određenom roku, gubi pravo na eksploatacijsko polje istekom toga roka, neovisno o roku na koji je utvrđeno eksploatacijsko polje, te ovlaštenik polja po sili zakona postaje Republika Hrvatska, a tijelo nadležno za rudarstvo koje je donijelo rješenje o odobrenju eksploatacijskog polja obavijestit će ovlaštenika eksploatacijskog polja o prestanku prava ovlaštenika, po službenoj dužnosti brisati ovlaštenika eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja i kao ovlaštenika eksploatacijskog polja upisati Republiku Hrvatsku te rješenjem odrediti rok ne duži od tri mjeseca u kojem su fizičke osobe ili pravne osobe kojima su oduzeta stečena prava dužne podmiriti obveze s osnova naknade za koncesiju.

Eksploatacija mineralnih sirovina za eksploatacijsko polje Hrušćik Kozarevac odobrena je pravnoj osobi u kolovozu 1989. Pravna osoba (javno poduzeće) je u travnju 2009. zatražila prijenos prava na pravnog slijednika spomenute pravne osobe vezana uz eksploataciju šljunka na navedenom eksploatacijskom polju za prodaju i vlastite potrebe, kako bi mogla započeti s izradom Elaborata o rezervama građevnog pijeska i šljunka i dopunskog rudarskog projekta za eksploataciju na eksploatacijskom polju Hrušćik Kozarevac. Kako je pravna osoba u travnju 2002. obustavila radove na eksploatacijskom polju Hrušćik Kozarevac i zatražila brisanje navedenog eksploatacijskog polja uz obvezu sanacije do konca 2007., a Ured državne uprave nije zaprimio izvješće o obavljenoj sanaciji, u srpnju 2009. je odbio navedeni zahtjev. Pravna osoba je uputila žalbu Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva koju je ono i prihvatilo. U ponovljenom postupku, na temelju stanja rudarskih radova koje je utvrdio Državni inspektorat (da se jedino eksploatacijom šljunka može izvršiti tehnički dio sanacije, a zatim i biološki) i odustajanjem pravne osobe od zahtjeva za brisanjem eksploatacijskog polja, Ured državne uprave je u ožujku 2010. donio rješenje o prijenosu prava iz rješenja o odobrenju rudarskih radova na pravnog slijednika pravne osobe te utvrdio da je pravni slijednik dužan ishoditi koncesiju. Navedeno rješenje ne sadrži rok do kojeg je potrebno ishoditi koncesiju. Radi evidentiranja obveze za naknadu za zauzetu površinu, Registru koncesija je u svibnju 2010. dostavljen UK obrazac i navedenu naknadu pravna osoba redovno podmiruje. U travnju 2012. Ured državne uprave je donio rješenje o utvrđivanju eksploatacijskog polja Hrušćik kojim je utvrđen rok za ishođenje koncesije prosinac 2013., a Povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina je donijelo rješenje o potvrđenim rezervama u studenome 2012. Ugovor o koncesiji nije zaključen. Drugu dokumentaciju o eksploatacijskom polju Hrušćik Kozarevac, Ured državne uprave nema.

Ured državne uprave je do konca 2015. obavijestio ovlaštenika eksploatacijskog polja Ledveničko Polje o dospjelim, a nepodmirenim obvezama. Ovlaštenike eksploatacijskih polja Ribnjak, Hrušćik Kozarevac i Ledveničko Polje, za koja su istekla odobrenja, nije obavijestio o prestanku prava ovlaštenika niti je poduzeo radnje radi brisanja ovlaštenika tih eksploatacijskih polja iz registra eksploatacijskih polja i upisa Republike Hrvatske kao ovlaštenika, odnosno nije postupio u skladu s odredbom spomenutog članka 167. Zakona o rudarstvu.

Državni ured za reviziju nalaže provesti brisanje ovlaštenika eksploatacijskih polja za koja su istekla odobrenja iz registra eksploatacijskih polja te upis Republike Hrvatske kao ovlaštenika u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.

Podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije za koja su zaključeni ugovori o koncesiji do konca 2015. te potraživanja za varijabilni dio naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, prema podacima iz Registra koncesija u travnju 2016. daju se u tablici broj 5.

Tablica broj 5

Eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, za koja su zaključeni ugovori o koncesiji te podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje koncesije	Varijabilni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) u kn		
			Obveza koncesionara	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5
Tehničko – građevni kamen					
1.	Vojnovec	27.11.2009.-27.11.2033.	458.963,79	458.964,73	0,00
Građevni pijesak i šljunak					
2.	Prosenica 1	31.7.1989.-15.12.2014.	1.969.071,00	1.969.397,12	0,00
		4.3.2015.-4.3.2032.	285.108,36	329.041,39	0,00
3.	Mladje	28.5.2012.-28.5.2017.	1.271.145,62	1.281.387,94	0,00
			338.588,08	338.611,90	0,00
4.	Jagnježde 2	18.10.2010.-18.10.2015.	1.030.128,07	1.030.400,26	0,00
			1.116.607,84	1.169.918,00	0,00
5.	Keter	17.7.2003.-6.10.2008.	1.273.708,50	1.274.326,98	0,00
			6.10.2008.-3.5.2013.	532.742,28	537.130,65
6.	Žljebic	28.3.2002.-20.2.2011.	126.312,09	139.235,78	0,00
		21.11.2011.-21.7.2013.	347.553,58	347.554,66	0,00
		3.10.2013.-3.2.2015.	107.680,49	107.680,49	0,00
		Žljebic - proširenje	18.9.2015.-18.9.2021.	9.907,00	9.907,00
7.	Tori	10.8.2009.-11.8.2015.	220.002,51	220.005,45	0,00
		30.10.2015.-30.10.2022.	42.208,25	41927,08	281,17
8.	Mlađ	14.10.2001.-14.8.2009.	864.178,92	299.140,37	565.038,55
9.	Mlađ 1	9.6.2008.-15.10.2015.	441.570,52	390.564,23	51.006,29
10.	Gašpar	28.10.2005.-28.10.2010.	81.018,10	81.639,56	0,00
11.	Gašpar Sjever	30.12.2014.-31.12.2024.	23.675,20	28.604,20	0,00
12.	Otok	17.2.2005.-2.5.2017.	583.666,94	583.668,82	0,00
13.	Zlatno Jezero	2.3.2010.-3.3.2015.	723.934,92	723.934,92	0,00
14.	Mekiš	3.3.2014.-3.3.2026.	10.618,33	10.617,50	0,83
15.	Klara	31.12.2014.-31.12.2021.	18.354,77	0,00	18.354,77
16.	Autoput	1.6.2011.-31.12.2016.	75.407,08	57.041,52	18.365,56
17.	Sekuline	12.9.2005.-12.9.2018.	283.331,12	82.601,40	200.729,72
		19.10.2004.-19.4.2007.	32.497,09	32.497,09	0,00
18.	Hoti	29.8.2007.-29.8.2012.	72.766,73	72.766,40	0,33
		29.12.2006.-2.3.2010.	561.589,26	473.155,71	88.433,55
19.	Gat	29.12.2006.-2.3.2010.	561.589,26	473.155,71	88.433,55
20.	Inzula	28.10.2003.-2.3.2010.	126.184,51	0,00	126.184,51
Ciglarska glina					
21.	Reka	17.12.1990.-10.11.2010.	42.148,19	42.148,19	0,00
22.	Gušćerovec	10.12.1987.-10.12.2027.	228.481,78	228.780,93	0,00
Ukupno			13.299.150,92	12.362.650,27	1.068.395,28

Vrijednosno najznačajniji iznos varijabilne naknade naplaćen je za eksploatacijska polja Prosenica 1, Jagnježde 2, Keter i Mladje. Pojednim koncesionarima su naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade. Eksploatacijska polja Hrušćik Kozarevac, Pod Brestom, Severovci, Vidak i Ledveničko Polje nisu navedena u tablici broj 5, jer na navedenim eksploatacijskim poljima nije obavljena eksploatacija mineralnih sirovina i nije bilo obračuna varijabilnog dijela koncesijske naknade. S obzirom da koncesionari najvećim dijelom nisu redovito dostavljali podatke o otkopanim količinama, odnosno u kontinuitetu za svaku godinu eksploatacije, a Ured državne uprave dostavljene podatke nije redovito provjeravao, analizirao i sistematizirao niti pravodobno obavještavao koncesionare o njihovim obvezama koje proizlaze iz propisa o koncesijama i rudarstvu, Ured državne uprave ne raspolaže cjelovitim i sistematiziranim podacima o otkopanim/pridobivenim količinama mineralnih sirovina niti tržišnoj vrijednosti otkopanih/pridobivenih mineralnih sirovina.

Odredbama Zakona o rudarstvu i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, propisano je da iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, koji rudarski gospodarski subjekt mora izraditi, kako bi od nadležnog povjerenstva ishodio rješenje o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine, koju je dužan potvrditi svakih pet godina. Obveza rudarskih gospodarskih subjekata da Uredu državne uprave dostavljaju navedeni elaborat nije propisana. Ured državne uprave je prikupljao podatke o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene u prvom Elaboratu, ali nema podatke o izmjenama i dopunama Elaborata. Stoga Ured državne uprave ne može usporediti podatke o iskazanoj tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine s podacima koji su navedeni u Elaboratu te prihvaća podatke o otkopanim količinama koje dostavlja koncesionar, jer nije moguće utvrditi stanje na eksploatacijskom polju.

Državni ured za reviziju predlaže zatražiti od nadležnog povjerenstva dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine, utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se navedeni podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili drugi primjereni način, kako bi Ured državne uprave mogao usporediti podatke o iskazanoj tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednost mineralne sirovine, utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.

Ured državne uprave je od 2013. do 2015. dodijelio rudarske koncesije za devet eksploatacijskih polja (Klara, Gašpar Sjever, Tori, Pod Brestom, Žljebic, Žljebic - proširenje, Jagnježde 2, Prosenica 1 i Mekiš). Rudarske koncesije su dodijeljene na temelju zahtjeva rudarskih gospodarskih subjekata, za dodjelu rudarske koncesije te provedenih postupaka u skladu s odredbama ranijih propisa o rudarstvu te Zakona o rudarstvu, koji je na snazi od svibnja 2013. i Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina (Narodne novine 142/13), koji je na snazi od studenoga 2013. U veljači 2015. je započeo postupak dodjele koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina na eksploatacijskom polju Zlatno jezero na temelju zahtjeva za izdavanje – produženje koncesije rudarskog gospodarskog subjekta. Ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina na eksploatacijskom polju Zlatno jezero zaključen je u ožujku 2016. Postupak dodjele rudarske koncesije za eksploatacijsko polje Severovci provelo je Ministarstvo gospodarstva, koje je s koncesionarom i zaključilo ugovor o koncesiji za eksploataciju građevnog pijeska i šljunka u ožujku 2013.

Zemljišta na kojem se nalaze eksploatacijska polja Žljebic i Severovci su u vlasništvu Republike Hrvatske s kojom su zaključeni ugovori o osnivanju prava služnosti. Koncesionari na eksploatacijskim poljima Pod Brestom i Severovci nisu započeli s rudarskim radovima.

Ovlaštenik istražnog prostora Žljebic 1 površine 12,15 ha je dostavio Uredu državne uprave rješenje nadležnog povjerenstva o potvrdi količina i kakvoće rezervi građevnog pijeska i šljunka u spomenutom istražnom prostoru i drugu propisanu dokumentaciju te je u studenome 2014. podnio zahtjev za utvrđivanje eksploatacijskog polja. Ured državne uprave je, nakon provedenog postupka u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu, u ožujku 2015. donio rješenje o utvrđivanju eksploatacijskog polja građevnog pijeska i šljunka Žljebic - proširenje, površine 13,92 ha (eksploatacijsko polje Žljebic - proširenje povećano je dijelom istražnog prostora Žljebic 1), do konca 2050., prema kojem je ovlaštenik dužan do konca 2015. s Uredom državne uprave zaključiti ugovor o koncesiji. Ugovor o koncesiji je zaključen u rujnu 2015.

Ovlaštenik istražnog prostora Gašpar je u svibnju 2014. podnio zahtjev za utvrđivanje eksploatacijskog polja Gašpar Sjever, koje se nalazi unutar istražnog prostora Gašpar (koji je podijeljen na dva dijela) odobrenog u skladu s odredbama prijašnjih propisa o rudarstvu. Ured državne uprave je u lipnju 2014. donio rješenje kojim je utvrđena Republika Hrvatska kao nositelj eksploatacijskog polja Gašpar Sjever i ovlaštenik navedenog eksploatacijskog polja te je u prosincu 2014. zaključen Ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina do 2024.

Ured državne uprave poduzima mjere za naplatu koncesijskih naknada obavještavanjem koncesionara o dospjelim, a nepodmirenim naknadama za koncesiju, u skladu s podacima iz Registra koncesija (omogućen je pristup aplikaciji, a podatke u Registar koncesija unosi FINA), na način da im dostavlja Obavijest o dospjeloj, a nepodmirenoj naknadi za koncesiju s obračunatim kamatama za nepravodobno podmirenu naknadu. Također šalje obavijesti pojedinim koncesionarima o redovitom praćenju uplata naknade za koncesiju u kojoj ih se upozorava na rokove dospijeća naknade za otkopanu površinu i na rokove dospijeća naknade za otkopanu količinu mineralne sirovine te na važnost korištenja odgovarajućeg ID broja i uplatnog računa kod plaćanja naknade. Koncesionari Uredu državne uprave dostavljaju dokaze o izvršenoj uplati naknade za koncesiju, te se temeljem prikupljenih dokaza o uplati dostavlja dokumentacija u Registar koncesija. Nakon uvida u Registar koncesija i dostavljenih dokaza o uplati ovlaštenika eksploatacijskog polja Klara, o uočenim pogreškama pri uplatama varijabilnog dijela koncesijske naknade na pogrešan ID ugovora, Ured državne uprave je pisanim putem obavijestio Ministarstvo financija, Odjel za Registar koncesija o potrebi ispravka pogrešnih uplata. Prije dostave obrazaca u Registar koncesija, dostavljene podatke i njihov izračun Ured državne uprave ne provjerava, jer je uvidom u UPK obrasce utvrđeno da pojedini koncesionari ne upisuju podatak o ugovorenoj cijeni. Stoga nije moguće provjeriti izračun obveze za varijabilni dio naknade za određeno razdoblje koji je iskazan u UPK obrascu. Ured državne uprave ne raspolaže pravodobnim, potpunim i ažuriranim podacima potrebnim za upis u Registar koncesija, a kao davatelj koncesija trebao bi raspolagati pravodobnim, točnim i potpunim podacima o poslovanju koncesionara, kako bi mogao pravilno i u cijelosti utvrditi obveze koncesionara, pratiti izvršenje tih obveza, pravodobno poduzimati mjere naplate potraživanja te izvješćivati nadležna tijela (Ministarstvo financija i nadležno državno odvjetništvo) o izvršenju ugovornih obveza.

Ured državne uprave nije kontinuirano nadzirao rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza iz ugovora o koncesiji, što nije u skladu s odredbom članka 51. Zakona o koncesijama, kojom je, između ostalog, propisano da je davatelj koncesije dužan kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza iz ugovora o koncesiji, što uključuje i redovito praćenje plaćanja naknade za koncesiju te da je o postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji dužan obavijestiti nadležno državno odvjetništvo.

Državni ured za reviziju nalaže kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza iz ugovora o koncesiji te o postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji obavijestiti nadležno državno odvjetništvo u skladu s odredbama Zakona o koncesiji.

Prema odredbama članka 47. Zakona o koncesijama i članka 90. Zakona o rudarstvu davatelj koncesije može jednostrano raskinuti ugovor o koncesiji u slučaju ako koncesionar nije platio naknadu za koncesiju više od dva puta uzastopno ili općenito neuredno plaća naknadu za koncesiju. Prije jednostranog raskida ugovora o koncesiji, davatelj koncesije mora prethodno pisanim putem upozoriti koncesionara i financijske institucije koje su osigurale financiranje provedbe ugovora o koncesiji o takvoj svojoj namjeri te odrediti koncesionaru propisani rok za otklanjanje razloga za raskid ugovora o koncesiji i za izjašnjavanje o tim razlozima. Ako koncesionar ne otkloni razloge za raskid ugovora o koncesiji u određenom roku davatelj koncesije raskinut će ugovor o koncesiji.

Ovlaštenik eksploatacijskog polja Autoput koncem 2015. ima obvezu plaćanja varijabilnog dijela naknade za koncesiju u iznosu 18.365,56 kn koja je obračunana za 2014. Tijekom 2015. na navedenom eksploatacijskom polju, prema saznanjima Ureda državne uprave, nisu obavljani rudarski radovi. Ured državne uprave je za naplatu potraživanja uputio obavijesti o dospjeloj nepodmirenoj naknadi za koncesiju dok druge mjere naplate nije poduzimao. Državni ured za reviziju je mišljenja da je na eksploatacijskim poljima za koja su zaključeni ugovori o koncesiji, potrebno obavljati inspekcijski nadzor kako bi se provjerila točnost podataka koncesionara o dinamici obavljanja rudarskih radova te otkopanim/pridobivenim količinama mineralnih sirovina i iskazanoj tržišnoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže pisano upozoriti koncesionara i financijske institucije koje su osigurale financiranje provedbe ugovora o koncesiji o namjeri jednostranog raskida ugovora i odrediti koncesionaru propisani rok za otklanjanje razloga za raskid ugovora o koncesiji i za izjašnjavanje o tim razlozima te u slučaju da koncesionar ne otkloni razloge za raskid ugovora o koncesiji u određenom roku, raskid ugovora o koncesiji. Predlaže zatražiti od rudarske inspekcije redovito obavljanje inspekcijskog nadzora na eksploatacijskim poljima za koja su zaključeni ugovori o koncesiji.

Nad koncesionarom eksploatacijskih polja Mlađ i Mlađ 1 je tijekom 2012. pokrenut postupak oduzimanja koncesije za eksploatacijsko polje Mlađ 1 zbog neredovitog plaćanja naknade za koncesiju. Donesena je odluka o oduzimanju koncesije (ne i eksploatacijskog polja), koja je u nadležnom ministarstvu poništena, te je predložen postupak oduzimanja i eksploatacijskog polja. Radi naplate dospjelih potraživanja, Ured državne uprave je dostavljao koncesionaru obavijesti o dospjeloj, a nepodmirenoj obavezi za navedena eksploatacijska polja te izvijestio Županijsko državno odvjetništvo. Postupak naplate zadužnica koncesionara eksploatacijskih polja Mlađ i Mlađ 1 je pokrenut u lipnju 2013., međutim zbog nedostatnih sredstava na računu koncesionara potraživanje se nije uspjelo naplatiti.

Ugovori o koncesiji za eksploatacijska polja Mlađ i Mlađ 1 su istekli u kolovozu 2009. odnosno u listopadu 2015. i na navedenim eksploatacijskim poljima se, prema saznanjima Ureda državne uprave, ne obavljaju rudarski radovi. Sanacija na navedenim eksploatacijskim poljima nije provedena.

Rješenjem Ureda državne uprave je u ožujku 2008. sa zadruge za proizvodnju, trgovinu i savjetovanje preneseno odobrenje za eksploatacijsko polje Sekuline na trgovačko društvo. Međutim, pravo na eksploataciju mineralnih sirovina i ugovor o koncesiji na trgovačko društvo nisu preneseni. U ožujku 2014. trgovačko društvo je zatražilo od Ureda državne uprave donošenje odluke o davanju koncesije za eksploataciju građevnog pijeska i šljunka na eksploatacijskom polju Sekuline, međutim zahtjevu nije priložilo svu dokumentaciju propisanu odredbama članka 74. Zakona o rudarstvu i članka 29. Zakona o koncesijama. Ured državne uprave je zatražio dopunu zahtjeva, što trgovačko društvo u određenom roku nije ispunilo te je zahtjev odbijen. Trgovačko društvo je uputilo žalbu Ministarstvu gospodarstva koje je utvrdilo da uz zahtjev za izdavanje odobrenja za izvođenje rudarskih radova – donošenje odluke o davanju koncesije za eksploataciju građevnog pijeska i šljunka na eksploatacijsko polju Sekuline nije dostavljeno ništa od propisanog člankom 74. Zakona o rudarstvu te je rješenjem iz svibnja 2015. odbilo žalbu. U razdoblju obuhvaćenom revizijom protiv trgovačkog društva u tijeku je postupak pred Trgovačkim sudom radi naplate koncesijske naknade.

Ovlaštenik eksploatacijskih polja Gat i Inzula, trgovačko društvo u stečaju, brisan je iz sudskog registra u studenome 2015. Ured državne uprave nema podataka jesu li potraživanja prema trgovačkom društvu u stečaju bila prijavljena u stečajnu masu. Odredbom članka 167. stavka 8. Zakona o rudarstvu propisano je da će tijelo nadležno za rudarstvo po službenoj dužnosti izvršiti brisanje ovlaštenika eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja, ako je taj ovlaštenik brisan iz sudskog registra, odnosno registra obrtnika i kao ovlaštenika eksploatacijskog polja upisati Republiku Hrvatsku. Do vremena obavljanja revizije (rujan 2016.) Ured državne uprave nije poduzeo radnje u cilju brisanja ovlaštenika eksploatacijskih polja Gat i Inzula iz registra eksploatacijskih polja te upisa Republike Hrvatske kao ovlaštenika polja propisane odredbom članka 167. stavka 8. Zakona o rudarstvu.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti radnje radi brisanja ovlaštenika eksploatacijskih polja Gat i Inzula iz registra eksploatacijskih polja te upisa Republike Hrvatske kao ovlaštenika polja u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.

Do konca 2015. potraživanja od jednog koncesionara za koncesijsku naknadu za dva eksploatacijska polja su u postupcima predstečajne nagodbe. Koncesionar redovno ispunjava svoju obavezu.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o inspekcijama u gospodarstvu (Narodne novine 14/14 i 56/16), inspeksijske poslove u području rudarstva obavlja rudarska inspekcija Ministarstva gospodarstva, koja provodi inspeksijski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova. U vezi s obavljanjem nadzora nad izvođenjem rudarskih radova od 2013. do 2015., Ured državne uprave ne raspolaže dokumentacijom o eventualnim protupravnim eksploatacijama mineralnih sirovina na području Županije. Rudarska inspekcija odnosno nadležno ministarstvo nemaju obvezu izvijestiti Ured državne uprave o obavljenom nadzoru. Mjere naplate potraživanja poduzima Ministarstvo financija tako što redovno dopisima upozorava davatelje koncesija na obavezu poduzimanja mjera radi naplate potraživanja.

Prema odredbama članka 52. Zakona o koncesijama, ministarstvo nadležno za financije može samostalno, bez zahtjeva davatelja koncesije, putem svojih inspekcijskih službi pokrenuti postupak nadzora nad koncesionarom koji ne izvršava obveze u skladu s ugovorom o koncesiji i posebnim propisima, a u okviru djelokruga ministarstva nadležnog za financije. Služba za nadzor koncesija pri Ministarstvu financija samostalno je obavljala financijski nadzor zakonitosti obračuna i plaćanja obveza za koncesijsku naknadu. Od 2013. do 2015., prema podacima prikupljenim iz Registra koncesija, obavljani su financijski nadzori kod dva koncesionara nad šest eksploatacijskih polja. Ured državne uprave nije pisano obavještavan o obavljenim financijskim nadzorima koncesionara od strane Službe za nadzor koncesija pri Ministarstvu financija te ne može pratiti sva zaduženja koja evidentira Registar koncesija. Zbog navedenog podaci nisu usklađeni i ne mogu se pratiti sva potraživanja od koncesionara. Prema odredbama članka 51. stavka 1. i 7. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza iz ugovora o koncesiji, a što uključuje i redovito praćenje izvršavanja plaćanja naknade za koncesiju te plaćanja svih drugih obveza koje nastaju kao posljedica provedenih nadzora inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela. O postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji dužan je obavijestiti nadležno državno odvjetništvo, u skladu s djelokrugom rada i odredbama propisa kojima se uređuje rad državnih odvjetništava. Navedenim Zakonom propisane obveze davatelja koncesija obavljaju osobe u Uredu državne uprave koje, pored spomenutih poslova, obavljaju poslove iz više drugih zahtjevnih područja. Od njih se očekuje upućenost u propise, praćenje stečajeva, predstečajnih nagodbi i prisilne naplate potraživanja. Ured državne uprave ne raspolaže pravodobnim, potpunim i ažuriranim podacima o provedenim nadzorima inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela potrebnim za upis u Registar koncesija, a kao davatelj koncesija trebao bi raspolagati pravodobnim, točnim i potpunim podacima o poslovanju koncesionara, kako bi mogao pravilno i u cijelosti utvrditi obveze koncesionara, pratiti izvršenje tih obveza, pravodobno poduzimati mjere naplate potraživanja te izvješćivati nadležna tijela (Ministarstvo financija i nadležno državno odvjetništvo) o ispunjenju ugovornih obveza. Stoga Državni ured za reviziju predlaže osigurati učinkovitu suradnju između nadležnih tijela u svim aktivnostima u vezi eksploatacije mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na način da Uredu državne uprave budu pravodobno dostupni podaci o provedenim nadzorima inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela potrebni za upis u Registar koncesija, praćenje izvršenja obveza koncesionara, pravodobno poduzimanje mjera naplate potraživanja te izvješćivanja nadležnih tijela o izvršenju ugovornih obveza.

Radi spoznaje o funkcioniranju sustava gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, tijekom obavljanja revizije (u svibnju 2016.), Državni Ured za reviziju zatražio je od jedinica lokalne samouprave na području Županije podatke o njihovim saznanjima o protupravnoj eksploataciji mineralnih sirovina te jesu li o tome obavijestili nadležna tijela. Prema dostavljenim podacima, koji nisu cjeloviti jer pojedine jedinice lokalne samouprave nisu dostavile podatke, dvije jedinice lokalne samouprave (Općina Kloštar Podravski i Općina Molve) imaju saznanja o mogućoj protupravnoj eksploataciji mineralnih sirovina na svom području, o čemu su izvijestile nadležnu policijsku postaju odnosno rudarsku inspekciju (usmeno).

Budući da su mineralne sirovine najvećim dijelom neobnovljivi prirodni resurs ograničenih rezervi, od izuzetnog značaja je sprječavanje otuđenja tih resursa odnosno sprječavanje moguće protupravne eksploatacije.

Stoga Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti učinkovitu suradnju Ureda državne uprave i rudarske inspekcije te jedinica lokalne samouprave na čijem području se eksploatiraju mineralne sirovine, kako bi se osigurala razmjena informacija o eksploataciji mineralnih sirovina te pravodobno i učinkovito spriječila protupravna eksploatacija. Učinkovita suradnja trebala bi pridonijeti smanjenju štete počinjene Republici Hrvatskoj te ostvarenju održivog gospodarenja mineralnim sirovinama.

Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi

Izvođenjem rudarskih radova pri eksploataciji mineralnih sirovina utječe se na okoliš te su stoga odredbama Zakona o rudarstvu, između ostalog, propisane obveze rudarskih gospodarskih subjekata u svrhu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi. Sanacijom prostora, prema odredbi članka 12. Zakona o rudarstvu, smatraju se rudarski radovi radi provedbe mjera osiguranja rudarskim radovima otkopanih prostora kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude i imovinu, prirodu i okoliš, kao i radi privođenja namjeni određenoj dokumentima prostornog uređenja, ako su za to ispunjene pretpostavke.

Prema odredbama članaka 69. i 101. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt odgovara za štetu u prirodi i okolišu nastalu izvođenjem rudarskih radova na eksploatacijskom polju, dužan je tijekom izvođenja te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova provesti sanaciju prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi, provesti mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš te o tome izvijestiti rudarsku inspekciju i inspekciju zaštite okoliša, koje izdaju potvrde o provedbi spomenutih mjera, nakon čega davatelj koncesije donosi rješenje o brisanju rudarskog gospodarskog subjekta kao ovlaštenika eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja, a može donijeti i rješenje o brisanju eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja. Ako rudarski gospodarski subjekt ne provede sanaciju, davatelj koncesije naložit će mu provođenje sanacije u primjerenom roku, a ako ni nakon ostavljenog roka ne provede sanaciju, to će se učiniti putem treće osobe, na trošak rudarskog gospodarskog subjekta, pri čemu će pravne radnje pred sudom poduzeti nadležno državno odvjetništvo.

Prema podacima Ureda državne uprave, u kolovozu 2013. utvrđen je prestanak važenja ugovora o koncesiji od listopada 2005. na zahtjev ovlaštenika eksploatacijskog polja Gašpar zbog trajne obustave izvođenja rudarskih radova. Ured državne uprave je u svibnju i srpnju 2013. primio potvrde inspekcije zaštite okoliša Ministarstva zaštite okoliša i prirode i Državnog inspektorata, da su provedene mjere zaštite okoliša dovoljne prema odredbama propisa iz nadležnosti inspekcije zaštite okoliša i da su na prostoru na kojem su izvođeni rudarski radovi provedene dovoljne mjere osiguranja kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš.

Eksploatacijsko polje za eksploataciju građevnog pijeska i šljunka Netečje odobreno je u lipnju 2009., a lokacijskom dozvolom od listopada 2011. smanjena je površina eksploatacijskog polja s 5,30 ha na 4,40 ha o čemu je doneseno rješenje o usklađenju u svibnju 2012. na vrijeme do prosinca 2013.

S obzirom da nije ishođena koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina i da na navedenom eksploatacijskom polju nisu obavljani rudarski radovi, a na temelju potvrda Ministarstva zaštite okoliša i prirode i Uprave za inspekcijske poslove o provedenim mjerama zaštite okoliša dovoljnim prema odredbama propisa iz nadležnosti inspekcije zaštite okoliša te da se na eksploatacijskom polju ne obavljaju rudarski radovi, niti su vidljivi svježi tragovi rudarskih radova, provedene su dovoljne mjere osiguranja kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš, vlasnik obrta podnio je zahtjev za brisanje eksploatacijskog polja.

Navedena eksploatacijska polja su u kolovozu 2013. i prosincu 2015. brisana iz registra eksploatacijskih polja mineralnih sirovina.

Prema podacima Ureda državne uprave sa stanjem koncem 2015., ovlaštenici eksploatacijskih polja Hoti, Mlađ i Mlađ 1, koja je Ured državne uprave odobrio rudarskim gospodarskim subjektima, a za koja su ugovori o koncesiji istekli, nisu brisana iz registra koncesija, jer nije provedena sanacija prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi. Ugovorima o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina na eksploatacijskim poljima Hoti, Mlađ i Mlađ 1, koji su zaključen s pravnim osobama u svibnju 2001., kolovozu 2007. i lipnju 2008., utvrđeno je da saniranje devastiranih prostora treba provesti na način da se najveći dio sanacije obavi u tijeku radova na eksploataciji mineralne sirovine, a konačni sanacijski radovi trebaju se obaviti najkasnije šest mjeseci (Mlađ), odnosno godine dana (Hoti i Mlađ 1) po završetku eksploatacije mineralne sirovine. Ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina na eksploatacijskom polju Hoti je istekao u kolovozu 2012., u kolovozu 2009. odnosno u listopadu 2015. su istekli ugovori o koncesiji za eksploatacijska polja Mlađ i Mlađ 1. S obzirom da rudarski gospodarski subjekti nisu proveli sanaciju utvrđenu odredbama ugovora o koncesiji, a Ured državne uprave im nije naložio provođenje sanacije u primjerenom roku, nije postupljeno prema odredbama članaka 69. i 101. Zakona o rudarstvu.

Državni ured za reviziju nalaže naložiti rudarskim gospodarskim subjektima koji nisu proveli sanaciju, provođenje sanacije u primjerenom roku, a ako ni nakon ostavljenog roka ne provedu sanaciju, to učiniti putem treće osobe, na trošak rudarskih gospodarskih subjekata, pri čemu će pravne radnje pred sudom poduzeti nadležno državno odvjetništvo.

Rudarsko-geološkom studijom, a na temelju snimaka sa Google Eartha Pro-a, terenskog obilaska te uvida u bazu eksploatacijskih polja i istražnih prostora utvrđene su 22 lokacije napuštenih šljunčara i kamenoloma na području Koprivničko-križevačke županije, koje su u različitim fazama sanacije ili su napuštena odnosno nesansirana ležišta. Lokacije napuštenih šljunčara i kamenoloma su Vidak, Dušinec, Koprčanec 1, Hintof, Jagnežde, Jazvine, Židovaroške luke, Osredek, Gabajeva Greda, Saboleki, Sekuline, Koprčanec (Ločice), Koprčanec 2, Drenovica, Novo Virje, Virovsko Trepče, Severovci, Preložnički berek, Tolnica, Jadaniš i Batinske. Ured državne uprave ne raspolaže dokumentacijom niti saznanjima o navedenim napuštenim šljunčarama i kamenolomima.

Prema odredbi članka 31. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je prije stupanja na snagu ugovora o koncesiji prikupiti od odabranog najpovoljnijeg ponuditelja odnosno podnositelja zahtjeva za dobivanje koncesije potrebna jamstva i/ili instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju te naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji (zadužnice, bankarske garancije, osobna jamstva, mjenice, polog i ostalo) u iznosu određenom u skladu s procijenjenom vrijednosti koncesije te redovito provjeravati valjanost instrumenata osiguranja.

Također, prema odredbi članka 76. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt kojem se daje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina, dužan je prije zaključivanja i potpisivanja ugovora o koncesiji dostaviti davatelju koncesije jamstvo za troškove sanacije eksploatacijskog polja, a prema odredbi članka 11. stavka 4. Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, davatelj koncesije dužan je redovito provjeravati valjanost jamstva.

Od rudarskih gospodarskih subjekata s kojima su zaključeni ugovori o koncesiji Ured državne uprave pribavio je jamstva (zadužnice i bankarske garancije), radi osiguranja naplate naknade za koncesiju te naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji kao i osiguranja naplate troškova sanacije eksploatacijskog polja. Troškovi sanacije za eksploatacijsko polje Gušćerovec rudarskim projektom nisu predviđeni. Od rudarskog gospodarskog subjekta s kojim je zaključen ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine na eksploatacijskom polju Sekuline prije stupanja na snagu navedenog Zakona i koji ne sadrži odgovarajuće instrumente osiguranja, dostavu odgovarajućeg instrumenta osiguranja za provedbu ugovora o koncesiji u preostalom razdoblju trajanja koncesije, Ured državne uprave nije zatražio. Ured državne uprave nije provjeravao valjanost jamstava, što nije u skladu s odredbom članka 11. Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, kojom je propisano da je tijelo nadležno za rudarstvo dužno redovito provjeravati valjanost jamstva, a način provjere se određuje u odluci o davanju koncesije.

Državni ured za reviziju nalaže pribaviti instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju i troškova sanacije eksploatacijskog polja, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i odredbama Zakona o rudarstvu te redovito provjeravati valjanost jamstava odnosno instrumenata osiguranja, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i odredbama Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s propisima, planovima i unutarnjim procedurama u vezi s eksploatacijom mineralnih sirovina, ocijeniti informacijski sustav i evidencije o rezervama i eksploataciji mineralnih sirovina, ocijeniti dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina i obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način, ocijeniti provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanjima za prihode od naknada za mineralne sirovine i izvršenjem ugovora o koncesiji te ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

Na temelju provedene revizije, Državni ured za reviziju primjenom utvrđenih kriterija, ocjenjuje da je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije **djelomično učinkovito** te daje sljedeće naloge i preporuke:

- Uskladiti, objediniti i ustrojiti evidencije o mineralnim sirovinama na način propisan odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima.
- Radi osiguravanja ažurnih, potpunih i točnih podataka u Registru koncesija redovito obavljati nadzor nad dostavom i kvalitetom podataka koje dostavljaju koncesionari te pridonositi vođenju Registra koncesija stalnim praćenjem i zajedničkim sudjelovanjem u radu s Ministarstvom financija u skladu s odredbama Zakona o koncesijama.
- Pravodobno pribavljati podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koje su koncesionari obvezni dostavljati Uredu državne uprave prema odredbama Zakona o rudarstvu i Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina te pribavljene podatke provjeravati, analizirati i sistematizirati, s ciljem učinkovitog gospodarenja mineralnim sirovinama.
- Zatražiti od ovlaštenika istražnih prostora Hambari i Gornje Grmlje očitovanje o njihovim trenutnim postupanjima i daljnjim namjerama u vezi navedenih istražnih prostora, radi poduzimanja potrebnih radnji za dodjelu eksploatacijskih polja u skladu sa Zakonom o rudarstvu.
- Provesti brisanje ovlaštenika eksploatacijskih polja za koja su istekla odobrenja iz registra eksploatacijskih polja te upis Republike Hrvatske kao ovlaštenika u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.
- Zatražiti od nadležnog povjerenstva dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine, utvrđene na temelju tehno - ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se navedeni podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili drugi primjeren način, kako bi Ured državne uprave mogao usporediti podatke o iskazanoj tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednost mineralne sirovine, utvrđene na temelju tehno - ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.

- Kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza iz ugovora o koncesiji te o postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji obavijestiti nadležno državno odvjetništvo u skladu s odredbama Zakona o koncesiji.
- Pisano upozoriti koncesionara i financijske institucije koje su osigurale financiranje provedbe ugovora o koncesiji o namjeri jednostranog raskida ugovora i odrediti koncesionaru propisani rok za otklanjanje razloga za raskid ugovora o koncesiji i za izjašnjavanje o tim razlozima te u slučaju da koncesionar ne otkloni razloge za raskid ugovora o koncesiji u određenom roku, raskid ugovora o koncesiji.
- Zatražiti od rudarske inspekcije redovito obavljanje inspekcijskog nadzora na eksploatacijskim poljima za koja su zaključeni ugovori o koncesiji.
- Poduzeti radnje radi brisanja ovlaštenika eksploatacijskih polja Gat i Inzula iz registra eksploatacijskih polja te upisa Republike Hrvatske kao ovlaštenika polja u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.
- Osigurati učinkovitu suradnju između nadležnih tijela u svim aktivnostima u vezi eksploatacije mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na način da Uredu državne uprave budu pravodobno dostupni podaci o provedenim nadzorima inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela potrebni za upis u Registar koncesija, praćenje izvršenja obveza koncesionara, pravodobno poduzimanje mjera naplate potraživanja te izvješćivanja nadležnih tijela o izvršenju ugovornih obveza.
- Uspostaviti učinkovitu suradnju i Ureda državne uprave i rudarske inspekcije te jedinica lokalne samouprave na čijem području se eksploatiraju mineralne sirovine, kako bi se osigurala razmjena informacija o eksploataciji mineralnih sirovina te pravodobno i učinkovito spriječila protupravna eksploatacija. Učinkovita suradnja trebala bi pridonijeti smanjenju štete počinjene Republici Hrvatskoj te ostvarenju održivog gospodarenja mineralnim sirovinama.
- Naložiti rudarskim gospodarskim subjektima koji nisu proveli sanaciju, provođenje sanacije u primjerenom roku, a ako ni nakon ostavljenog roka ne provedu sanaciju, to učiniti putem treće osobe, na trošak rudarskih gospodarskih subjekta, pri čemu će pravne radnje pred sudom poduzeti nadležno državno odvjetništvo.
- Pribaviti instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju i troškova sanacije eksploatacijskog polja, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i odredbama Zakona o rudarstvu te redovito provjeravati valjanost jamstava odnosno instrumenata osiguranja, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i odredbama Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela poboljšanju postupanja pri vođenju propisanih registara i evidencija, provođenju postupaka usklađenja s odredbama važećeg Zakona o rudarstvu, kontroli obračuna naknade za mineralne sirovine te provedbi odgovarajućeg nadzora, čime bi se povećala usklađenost s propisima kojima je uređeno gospodarenje mineralnim sirovinama, što bi pridonijelo i učinkovitijem gospodarenju mineralnim sirovinama na području Županije.

OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE

Ured državne uprave je prihvatio naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navodi da je u kolovozu 2016., u svrhu objedinjavanja podataka sjedišta u Koprivnici s podacima ispostava Križevci i Đurđevac, započeo s prikupljanjem i ažuriranjem podataka koji se odnose na istražne prostore i eksploatacijska polja u nadležnosti Ispostave Đurđevac. Tako ažurirani podaci, dostavom propisanih obrazaca, uskladit će se s Registrom koncesija koji vodi Ministarstvo financija. Navodi da je tijekom kolovoza 2016. svim koncesionarima uputio dopis kojim ih podsjeća na njihove obveze dostave podataka propisane Zakonom o rudarstvu i Zakonom o koncesijama. U listopadu 2016. je započeo radnje prijenosa eksploatacijskih polja Gat, Inzula, Ledveničko polje i Hoti na Republiku Hrvatsku te radnje za upućivanje poziva rudarskoj inspekciji radi utvrđivanja stvarnog stanja na eksploatacijskim poljima Pod brestom i Autoput. Također su u listopadu 2016. kod deset koncesionara izvršene provjere o valjanosti izdanih jamstava za naplatu naknada za koncesiju dok je za ostale koncesionare navedena provjera u tijeku. Ured državne uprave navodi da će postupiti prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju čime će pridonijeti učinkovitijem gospodarenju mineralnim sirovinama.